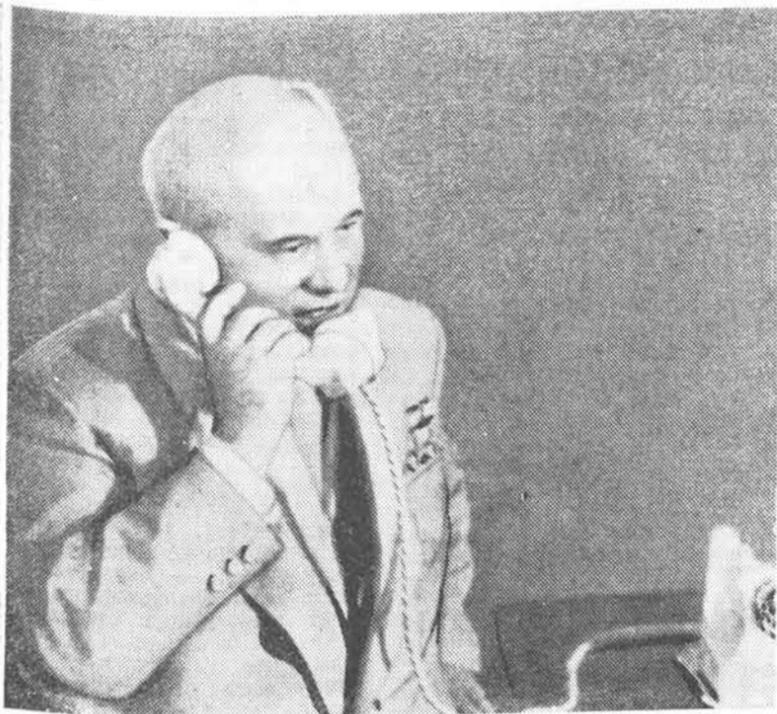

Слаўся, Айчына ты наша свабодная!

М. С. Хрушчоў віншуе касманаўтаў з паспяховым завяршэннем касмічнага палёту.

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫІ КАМІТЭТА ЗА ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ І РАЗВІЦЦЕ КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЕЙ З СУАЙЧЫННІКАМІ

№ 66 (650)

Жнівень 1962 г.

Год выдання 8-ы.

ДА КАМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ І НАРОДАЎ САВЕЦКАГА САЮЗА! ДА НАРОДАЎ І ЎРАДАЎ УСІХ КРАІН! ДА УСЯГО ПРАГРЭСІЎНАГА ЧАЛАВЕЦТВА! Зварот Цэнтральнага Камітэта КПСС, Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР і Урада Савецкага Саюза

САРДЭЧНАЯ ГУТАРКА

З размовы па тэлефоне М. С. Хрушчоўа
з касманаўтамі А. Нікалаевым і П. Паповічам

15 жніўня 1962 года касманаўты Андрый Рыгоравіч Нікалаеў і Павел Раманавіч Паповіч праз некалькі гадзін пасля прыземлення пазванілі па тэлефоне ў Ялту, дзе адпачываюць М. С. Хрушчоў і Л. І. Брэжнеў.

Мікіта Сяргеевіч у гэты час гутарыў з членам англійскага парламента панам Дж. Кроніным.

— Прабачце мне, — сказаў М. С. Хрушчоў, звяртаючыся да Кроніна. — Але я вымушаны на некалькі мінут перапыніць нашу гутарку і пагаварыць з касманаўтамі. Прашу пачакаць. А калі хочаце, калі ласка, можаце прысутнічаць пры маёй размове з касманаўтамі.

Пан Кронін сказаў: Я буду шчаслівы, калі Вы мне дазволіце прысутнічаць.

— Калі ласка, — адказаў Мікіта Сяргеевіч Хрушчоў. Таварыш Хрушчоў запрасіў Л. І. Брэжнева, які прыбыў да Мікіты Сяргеевіча, пазнаёміў яго з Дж. Кроніным, і яны ўсе разам накіраваліся ў кабінет да тэлефона.

У летапіс асваення касмічнай прасторы ўпісана новая слаўная старонка. Упершыню ў свеце савецкія лётчыкі-касманаўты ажыццявілі на караблях-спадарожніках гераічны, беспрыкладны па сваёй складанасці і працягласці групавы палёт у космас.

11 і 12 жніўня 1962 года магутныя савецкія ракеты вывелі на арбіты вакол Зямлі караблі-спадарожнікі «Усход-3» і «Усход-4», пілатуемыя лётчыкамі-касманаўтамі — грамадзянамі Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік, камуністамі таварышамі Нікалаевым Андрыйнам Рыгоравічам і Паповічам Паўлам Раманавічам.

Правяішы найвялікшую мужнасць і гераізм, таварышы Нікалаеў і Паповіч зрабілі шматдзённы групавы палёт вакол Зямлі, бліскуча выканалі намечаную праграму і паспяхова прыземліліся ў зададзеным раёне на тэрыторыю нашай Радзімы — Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік.

Касмічны карабель-спадарожнік «Усход-3», кіруемы таварышам Нікалаевым, за 95 гадзін, гэта значыць амаль за 4 сутак абляцеў больш 65 разоў вакол зямнога шара і прайшоў адлегласць больш 2 мільянаў 600 тысяч кіламетраў.

Касмічны карабель-спадарожнік «Усход-4», кіруемы таварышам Паповічам, за 71 гадзіну, гэта значыць амаль за 3 сутак абляцеў больш 48 разоў вакол нашай планеты і прайшоў адлегласць каля 2 мільянаў кіламетраў.

Сумесны палёт двух касмічных караблёў праходзіў на бліз-

кай адлегласці адзін ад аднаго. Паміж лётчыкамі-касманаўтамі ажыццяўлялася непасрэдная ўстойлівая двухбаковая радыёсувязь. Узлёт і пасадка караблёў-спадарожнікаў здзейснены ў строгай адпаведнасці з намечанымі планами. Апаратура караблёў на працягу ўсяго знаходжання ў космасе дзейнічала бездакорна. Стан здароўя абодвух касманаўтаў у час палёту быў выдатны, настрой бадзёры, працэдольнасць захоўвалася поўнасьцю. У час палёту яны выканалі вялікую праграму навуковых даследаванняў. Здароўе лётчыкаў-касманаўтаў пасля вяртання са складанага касмічнага палёту добрае.

Такі групавы палёт забяспечан перш за ўсё дасканаласцю навуковых разлікаў, выключнай дакладнасцю і зладжанасцю работы ўсіх савецкіх людзей, якія ўдзельнічалі ў выкананні гэтага адказнага задання.

Цэнтральны Камітэт Камуністычнай партыі Савецкага Саюза, Прэзідыум Вярхоўнага Савета СССР і Урад Савецкага Саюза з найвялікшай радасцю і задавальненнем адзначаюць, што савецкія лётчыкі-касманаўты, вучоныя, канструктары, інжынеры, тэхнікі і рабочыя, якія ўдзельнічалі ў стварэнні касмічных караблёў і аслугоўванні іх палётаў у космасе, з гонарам выканалі свой абавязак перад Радзімай, перад прагрэсіўным чалавецтвам.

Шматдзённы групавы палёт вакол Зямлі знамянуе новы этап у даследаванні космасу. Упершыню ў час палётаў была ажыццёўлена радыёсувязь не толькі касмічнага карабля з

Зямлёй, але і паміж касмічнымі караблямі, якія знаходзіліся ў палёце, на розных дыстанцыях. Навука ўзбагацілася найкаштоўнейшымі данымі аб стане чалавечага арганізма ва ўмовах касмічнага палёту. Два касманаўты, якія рабілі адначасова групавы палёт, падтрымліваючы паміж сабой сувязь і кіруючы караблямі, каардынавалі адзін з адным свае дзеянні, абменьваліся звесткамі аб абстаноўцы, аб рабоце апаратуры, параўноўвалі вынікі назіранняў. Цяпер ужо зусім відавочна, што савецкія лётчыкі-касманаўты падудалны адлегласці, якія вылічваюцца мільянамі кіламетраў. Набліжаецца час, калі яны павядуць магутныя касмічныя караблі да планет сонечнай сістэмы.

Вялікі подзвіг таварышаў Нікалаева і Паповіча ўзнімае яшчэ вышэй славу нашай Айчыны, ярка дэманструе дасягненні высакаразвітай савецкай эканомікі, перадавой савецкай навуцы і тэхнікі, неаспрэчныя перавагі сацыялістычнага ладу.

Савецкія героі космасу — гэта людзі, якія выйшлі з глыбінь народа, выхаваны ў радах нашай слаўнай Камуністычнай партыі. Яны выхаваны на высокіх ідэалах сацыялізма і камунізма, да канца адданыя свайму народу, сваёй Радзіме. Яны ўвасабляюць непарушную дружбу сацыялістычных нацый СССР. Услед за рускімі таварышамі Гагарыным і Цітовым космас штурмавалі сын чувашскага народа таварыш Нікалаеў і сын украінскага народа таварыш Паповіч. У адзінай брацкай сям'і (Заканчэнне на 2-й стар.)

М. С. Хрушчоў: Добры дзень, дарагі таварыш Нікалаеў. Вы мяне добра чуеце?
А. Р. Нікалаеў: Добра чую.
М. С. Хрушчоў: А я Вас выдатна чую. Чую Ваш такі ж бадзёры голас, як і ў першы дзень Вашай палёту ў космасе.
А. Р. Нікалаеў: Дзякую, дзякую!
М. С. Хрушчоў: Вы праславілі нашу Радзіму, праславілі народы Савецкага Саюза і свой чувашскі народ. Некаторыя людзі, асабліва за рубяжом, слаба ведаюць нацыянальны састаў Савецкага Саюза, не ўсе ведаюць, што ёсць Чувашская Аўтаномная Рэспубліка. Цяпер увесь свет будзе ведаць, што ў Савецкім Саюзе ёсць чувашы, што чувашскі народ займае дастойнае месца ў вялікай сацыялістычнай сям'і савецкіх наро-

даў і ўносіць свой выдатны ўклад у будаўніцтва камунізма, у развіццё тэхнікі, у асваенне космасу.

А. Р. Нікалаеў: Дзякую, Мікіта Сяргеевіч.

М. С. Хрушчоў: Думаю, што чувашы, як і ўсе савецкія людзі, адчуваюць пануцце радасці, ганарацца Вашым подзвігам.

А. Р. Нікалаеў: Дзякую Вам, Мікіта Сяргеевіч, за добрыя словы.

М. С. Хрушчоў: Калі я працаваў на рудніках Данбаса, то там працавала многа чувашоў, і я іх добра ведаю, гэта працавіты народ.

А. Р. Нікалаеў: Мікіта Сяргеевіч, яшчэ раз дзякую за цёплыя словы, дзякую!

М. С. Хрушчоў: Усе народы Савецкага Саюза аб'ядналіся ў барацьбе за вялікую агульную справу, якой мы ўсе служым, — справу будаўніцтва камунізма. Нашы народы агульнымі намаганнямі развіваюць эканоміку, навуку, узнікаюць культуру, паспяхова будуць камунізм.

Андрый Рыгоравіч, скажыце, як праходзіў Ваш палёт і як Вы сябе адчуваеце?

А. Р. Нікалаеў: Мікіта Сяргеевіч, дазвольце далажыць.

Таварыш Першы Сакратар Цэнтральнага Камітэта Камуністычнай партыі Савецкага Саюза, Старшыня Савета Міністраў Саюза ССР!

З вялікай радасцю дакладваю Вам, што заданне Цэнтральнага Камітэта Камуністычнай партыі Савецкага Саюза і Савецкага ўрада паспяхова выканана. Касмічны карабель «Усход-3» зрабіў трохсутачны касмічны палёт. На працягу трох сутак я лятаў разам з маім нябесным братам падпалкоўнікам Паповічам, які пілатаваў карабель «Усход-4». Усе сістэмы працавалі нармальна, адчуваю сябе выдатна, гатовы да новых палётаў. Лётчык-касманаўт маёр Нікалаеў!

М. С. Хрушчоў: Таварыш Нікалаеў! Па-мойму, Вы агаварыліся, што трое сутак ляталі. Вы ляталі чацвёрта сутак.

(Працяг на 3-й стар.)

Лётчык-касманаўт П. Р. Паповіч дакладвае М. С. Хрушчоўу аб паспяховым завяршэнні палёту на караблі «Усход-4».

Лётчык-касманаўт А. Р. Нікалаеў дакладвае М. С. Хрушчоўу аб паспяховым завяршэнні палёту на караблі «Усход-3».

На арбіце — «Космас-8» ПАВЕДАМЛЕННЕ ТАСС

18 жніўня 1962 года ў Савецкім Саюзе праведзен паспяховы запуск на арбіту чарговага штучнага спадарожніка Зямлі «Космас-8». На спадарожніку ўстаноўлена навуковая апаратура, прызначаная для прадаўжэння даследавання касмічнай прасторы ў адпаведнасці з праграмай, аб'яўленай ТАСС 16 сакавіка г. г.

Апрача навуковай апаратуры, на борце спадарожніка «Космас-8» устаноўлены многаканальная радыётэлеметрычная сістэма і радыётэхнічны прыстасаванні для вымярэння траекторыі. На спадарожніку ёсць перадачы «Маяк», які працуе на частотах 20,00504 і 90,02268 мегагерц. Паводле папярэдніх даных, перыяд абарачэння спадарожніка роўны 92,93 мінутам, вугал нахілу арбіты да плоскасці экватара 49 градусаў. Максимальнае аддаленне ад паверхні Зямлі складае 604 кіламетры. Мінімальнае аддаленне — 256 кіламетраў.

Радыётэлеметрычная Інфармацыя, прынятая з борта спадарожніка, сведчыць аб нармальным функцыянаванні ўсіх бартавых сістэм. У каардынацыйна-вылічальны цэнтр паступае тэлеметрычная інфармацыя, а таксама даныя аб прыёме радыёсігналаў перадачы «Маяк».

АЙЧЫНЕ ГЕРОЯЎ — СЛАВА!

Свёт апладзіруе

Джоел ГЛАДСТОУН,
аспірант Масачузэцкага
тэхналагічнага інстытута:

Я знаходжуся ў СССР разам з турыстычнай групай. Сам я інжынер і ўважліва сачу за навінкамі ў галіне асваення космасу.

Палёты касмічных караблёў «Усход-3» і «Усход-4» — зусім фантастычнае дасягненне савецкай навукі. Упершыню ў гісторыі ў космасе аказаліся два чалавекі адразу.

У ЗША два касманаўты — Глен і Карпентэр — зрабілі арбітральныя палёты па тры віткі. Безумоўна, гэтыя дасягненні не ідуць ні ў якое параўнанне нават з палётам Цітова. А пра палёты Нікалаева і Паповіча і гаварыць не даводзіцца. Вядома, я не з'яўляюся буйным экспертам, але лічу, што ЗША змогуць паўтарыць падобны касмічны палёт толькі праз паўтара-два гады. Зараз у нас, у ЗША, як аб гэтым піша друк, ідзе падрыхтоўка да правядзення палёту ў 7 віткоў.

□

Вернер ГЕПСБЕРГЕР,
швейцарскі вучоны:

Амерыканцам трэба яшчэ многа і многа працаваць, каб дасягнуць падобнага. Малайцы рускія!

Можа, у гэтыя дні за акіянам зразумеюць, што для павышэння прэстыжу ЗША лепш ствараць такія чудаўныя спадарожнікі, як «Усход-3» і «Усход-4», чым пад зямлёй і над зямлёй узрываць ядзерныя бомбы.

□

Леон МОВЭ,

генеральны сакратэр
Усеагульнай канфедэрацыі
працы (ВКТ):

Новы, групавы палёт касмічных караблёў, ажыццёўлены савецкай навукі, сустрылі ўсімі французскімі працоўнымі як найвялікшую падзею нашага часу. Гэты палёт напайнае нашы сэрцы захваленнем, радасцю і верай у будучае.

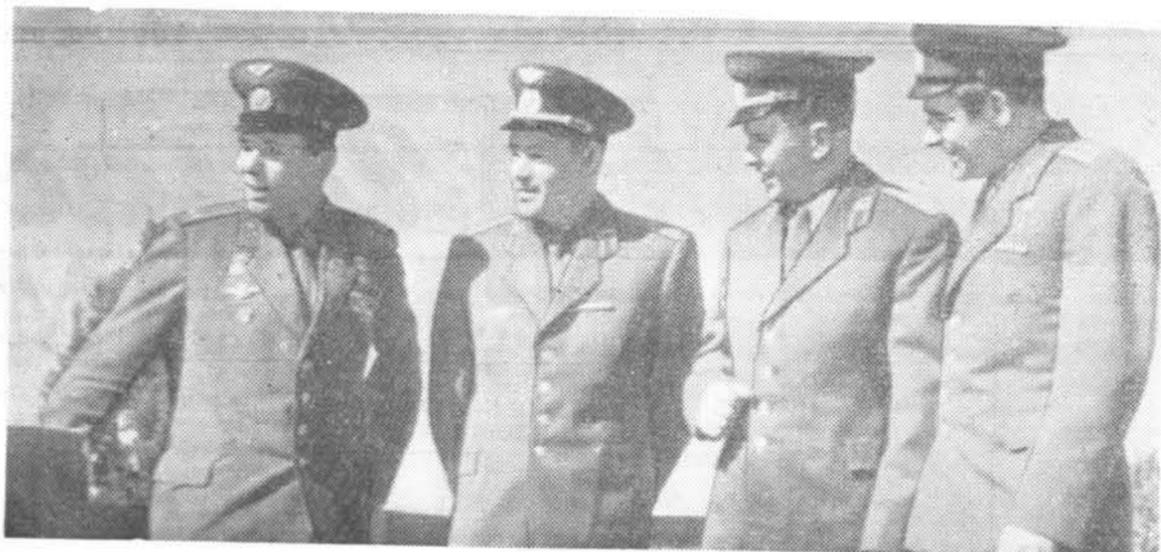
Працоўныя Францыі цвёрда ведаюць, што савецкія людзі, узбагачоныя вопытам перадавой навукі і са здзіўляючай настойлівасцю, нястомна працягваюць асваенне космасу ў мірных мэтах.

□

Кэлім ПАПОВІЧ,

загадчык аддзела астрафізікі
Бухарэцкай абсерваторыі:

— Брва! Брва, аднафамілець! Адбылася падзея, якая перайшоўшы самае палкае дзяўленне. Ад усёго сэрца вішучым новых савецкіх герояў космасу.

Іх стала чацвёра — адважных камуністаў-касманаўтаў, нябесных братоў, сяброў па агульнай слаўнай справе. Злева направа — Юрый Гагарын, Андрыйян Нікалаеў, Павел Паповіч і Герман Цітоў.

ДА КАМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ І НАРОДАЎ САВЕЦКАГА САЮЗА! ДА НАРОДАЎ І ЎРАДАЎ УСІХ КРАІН! ДА УСЯГО ПРАГРЭСІЎНАГА ЧАЛАВЕЦТВА!

(Пачатак на 1-й стар.)

народы Савецкага Саюза будуць камунізм, у адзіным страі яны ідуць і на штурм космасу ў інтарэсах міру і прагрэсу, шчасця ўсяго чалавецтва.

Імёны камуністаў Юрыя Гагарына, Германа Цітова, Андрыйяна Нікалаева і Паўла Паповіча сталі ўвасабленнем гераізму, творчага генія і працавітасці нашага народа. Савецкія касманаўты — верныя і дастойныя сыны нашай Радзімы, вялікай ленинскай Камуністычнай партыі. Гэта людзі непахісна мужнасці, вялікіх ведаў, высокай культуры і маральнай чысціні.

Цяпер увесь свет бачыць, што камуністы ўпэўнена ідуць у авангардзе чалавецтва на Зямлі і ў космасе, што сацыялізм — гэта і ёсць тая надзейная стартавая пляцоўка, з якой Савецкі Саюз паспяхова накіроўвае ў космас свае магутныя дасканалыя касмічныя караблі.

Новыя выдатныя поспехі ў асваенні космасу пераканаўча паказваюць, што камунізм атрымлівае адну перамогу за другой у мірным спарніцтве з капіталізмам. Натхнёны рашэннямі XXII з'езда, новай Праграмай партыі, савецкі народ упэўнена будзе камуністычнае грамадства, пракладваючы ўсёму чалавецтву шлях да светлай будучыні.

Збываецца прадбачанне вялікага Леніна аб пераўтвараючай ролі навукі, тэхнікі і культуры ў развіцці грамадства. «Раней, — гаварыў Уладзімір Ільіч, — увесь чалавечы розум, увесь яго геній тварыў толькі для таго, каб даць адным усе даброты тэхнікі і культуры, а другіх пазбавіць самага неабходнага —

адукацыі і развіцця. Цяпер жа ўсе цуды тэхнікі, усе заваёвы культуры стануць агульнанародным здабыткам, і з гэтага часу ніколі чалавечы розум і геній не будуць ператвораны ў сродкі насілля, у сродкі эксплуатацыі. Мы гэта ведаем, — і хіба ў імя гэтай найвялікшай гістарычнай задачы не варта працаваць, не варта аддаць усіх сіл? І працоўныя здзейсяць гэту тытанічную гістарычную работу, бо ў іх закладзены дрэмлючыя вялікія сілы рэвалюцыі, адраджэння і абнаўлення».

Наша партыя, наш народ ідуць па шляху, указаным Леніным. Цяпер усе бачаць, якія цуды здзяйсняюць абуджаныя рэвалюцыяй гіганцкія творчыя сілы свабодных народаў Савецкай Радзімы.

У наш час навукі і тэхніка адкрываюць бязмечныя магчымасці для авалодання сіламі прыроды і ўсебаковага іх выкарыстання на карысць чалавека. Вялікія адкрыцці навукі толькі тады могуць служыць паляпшэнню ўмоў жыцця, калі яны выкарыстоўваюцца ў мірных мэтах, у імя шчасця людзей.

Савецкая дзяржава паслядоўна і настойліва змагаецца за трывалы мір ва ўсім свеце. З мірнымі мэтамі зроблены і новыя палёты савецкіх касмічных караблёў.

Чалавецтва прагне трываллага міру на зямлі, і ні адзін урад не можа не лічыцца з гэтым. Наколькі вялікая нянавісць народаў да ворагаў міру, ярка паказаў Суветны кангрэс за ўсеагульнае раззбраенне і мір, які нядаўна адбыўся ў Маскве. Ад імя ўсіх народаў кангрэс гнеўна асудзіў мілітарысцкія колы

заходніх дзяржаў і заклікаў да актыўнай барацьбы за ўсеагульнае і поўнае раззбраенне пад строгім міжнародным кантролем, за забарону навечна выпрабаванняў ядзернай зброі.

Савецкі ўрад зноў урачыста заяўляе, што ён поўнасю падтрымлівае патрабаванні народаў аб забеспячэнні трываллага міру ва ўсім свеце і робіць усё неабходнае для ажыццяўлення гэтых справядлівых патрабаванняў.

Савецкі ўрад зноў звяртаецца да ўсіх урадаў і народаў з заклікам яшчэ больш настойліва змагацца за пазбаўленне чалавецтва ад пагрозы тэрмаядзернай вайны, за непарушны мір на зямлі. Савецкія людзі ўпэўнены ў тым, што сваёй упартай барацьбой народы адстаюць справу міру.

Гераічныя подзвігі лётчыкаў-касманаўтаў таварышаў Нікалаева і Паповіча напайваюць сэрцы савецкіх людзей, усіх сумленных людзей свету радасцю і гордасцю, клічуць наш народ да новых поспехаў у камуністычным будаўніцтве.

Уперад, да перамогі справы міру і прагрэсу!

Фідэль Кастра: Я захопляюся

дасягненнямі Савецкага народа

ГАВАНА. «Я захопляюся дасягненнямі савецкага народа, — заявіў у гутарцы з карэспандэнтам ТАСС прэм'ер-міністр Кубы Фідэль Кастра, — але не здзіўляюся, таму што савецкая навукі дасягнула такіх велізарных вышынь, што мы прывыклі ўжо кожны дзень чакаць ад яе новых і новых выдатных подзвігаў».

Госці з Новай Зеландыі ў захваленні

Раніцай 15 жніўня пездарам з Масквы ў Мінск прыбылі члены Камуністычнай партыі Новай Зеландыі муж і жонка Гарольд і Зона Вроўнінг і Гарольд Крукс. На працягу трох дзён яны будуць знаёміцца з жыццём беларускага народа.

Паведамленне аб паспяховым прыязменні савецкіх касманаўтаў застала замежных гасцей у час агляду імі выдатных мясцін Мінска. У гутарцы з карэспандэнтам БЕЛТА Гарольд Крукс выказаў сваё захваленне бліскучым подзвігам савецкіх касманаўтаў.

— У нас не было сумненняў у тым, — сказаў ён, — што гэты бяспрыкладны палёт завяршыцца паспяхова. Але мы былі рады і ішчаслівыя, калі даведаліся аб паспяховым прыязменні касманаўтаў Нікалаева і Паповіча.

Мы ў Новай Зеландыі прывыклі ўжо, што калі савецкія людзі гавораць, што яны што-небудзь зробіць, то яны абавязкова стрымаюць сваё слова.

У той жа час мы ганарымся, што паведамленне аб паспяховым завяршэнні касмічнага палёту савецкіх касманаўтаў супала з нашым знаходжаннем у Савецкім Саюзе, з нашым прыездам у сталіцу Беларусі — горад Мінск.

Заява Сайруса Ітана

НЬЮ-ЁРК. Вядомы амерыканскі фінансіст і грамадскі дзеяч, лаўрэат Ленінскай прэміі міру Сайрус Ітан у гутарцы па тэлефоне з карэспандэнтам ТАСС вітаў паспяхова палёты А. Р. Нікалаева і П. Р. Паповіча вакол Зямлі як вялікі трыумф Савецкага Саюза і ўсяго чалавецтва.

«Увесь свет, — сказаў ён, — у аднадушным захваленні ад найвялікшага дасягнення Савецкага Саюза ў яго новай перамозе ў космасе».

Шлю Нікалаеву і Паповічу сардэчныя віншаванні, да якіх ад ўсёй душы далучаецца пані Ітан».

Мінчане вітаюць герояў космасу.

Г Р Ы М І Ц Ь   Н А Д   П Л А Н Е Т А Й   „ У Р А ! “

Репортаж

САРДЭЧНАЯ ГУТАРКА

(Пачатак на 1-й стар.)

А. Р. Нікалаеў: Так, Мікіта Сяргеевіч, я лятаў чацвёрта сутак. Але разам з Паповічам, у саставе пары, як у лётчыкаў гавораць, мы ляталі на працягу трох сутак. Мы ўвесь час мелі цесную радыёсувязь, увесь час перагаварваліся. Палёт прайшоў вельмі добра.

М. С. Хрушчоў: Яшчэ раз віншую Вас. Вельмі рад. Ганаруся. Прызнаюся, вельмі хваляваўся за Вас.

А. Р. Нікалаеў: Я, напэўна, менш хваляваўся, Мікіта Сяргеевіч, чым Вы.

М. С. Хрушчоў: Можна быць Вы і менш хваляваліся. Вы былі ў космасе, старанна рыхтаваліся да гэтага палёту, а я быў на Зямлі. Усе гэтыя дні хадзіў па зямлі і думаю, як Вы лятаеце ў космасе. Думаў, як сябе адчуваюць, нашы касманаўты таварышы Нікалаеў і Папоў.

А. Р. Нікалаеў: Дзякую, Мікіта Сяргеевіч, дзякую!

М. С. Хрушчоў: Буду чакаць Вас у Маскве. Да Вашага прыбыцця ў Маскву я таксама буду там, буду Вас сустракаць разам з членамі Прэзідыума Цэнтральнага Камітэта Камуністычнай партыі і ўрада, прадстаўнікамі народа.

Да пабачэння, да хуткай сустрэчы. Запрасіце, калі ласка, да тэлефона таварыша Папоў.

А. Р. Нікалаеў: Дзякую, Мікіта Сяргеевіч! Да хуткай сустрэчы ў Маскве. Перадаю трубку падпалкоўніку Паповічу.

П. Р. Паповіч: Ало, Мікіта Сяргеевіч!

М. С. Хрушчоў: Слухаю Вас, Павел Раманавіч Паповіч.

П. Р. Паповіч: Таварыш Першы сакратар Цэнтральнага Камітэта Камуністычнай партыі Савецкага Саюза, Старшыня Савета Міністраў СССР! Рад

далажыць Вам, што заданне ўрада здзейсніць групавы касмічны палёт паспяхова выканана. Карабель «Усход-4» разам з караблём «Усход-3», які пілатаваў касманаўт маёр Андрыйя Нікалаеў, тры сутак знаходзіліся ў сумесным палёце і падтрымлівалі паміж сабой радыёсувязь.

Стан здароўя выдатны. Гатовы выканаць любое заданне партыі і ўрада. Падпалкоўнік Паповіч.

М. С. Хрушчоў: Вітаю Вас, таварыш Паповіч. Рад чуць бадзёрае гучанне Вашага голасу. Вашу заву, што ў Вас выдатны стан здароўя і што Вы гатовы выканаць любое даручэнне, якое Вам будзе дадзена партыяй і ўрадам. Віншую Вас і жадаю невычарпальнага, добрага, бадзёрага здароўя.

П. Р. Паповіч: Вялікае дзякуй, Мікіта Сяргеевіч.

М. С. Хрушчоў: Шчыра вітаю Вас.

П. Р. Паповіч: Дзякую, да сустрэчы.

М. С. Хрушчоў: Я ўжо гаварыў таварышу Нікалаеву, мы сустрэ-

нем Вас дастойна. Увесь народ радуецца Вашым поспехам, святкуе. **П. Р. Паповіч:** Я першы радзьянскі касманаўт з Украіны.

М. С. Хрушчоў: Мне гавораць, што ўся Украіна трыумфуе. І бацька Ваш вусы так закруціў, як Тарас Бульбу.

П. Р. Паповіч: Мой бацька вусы круціць!

М. С. Хрушчоў: Я бачыў фатаграфію Вашага бацькі ў «Правде». Гэта такі запарожскі казак, ён быццам як бы гаворыць: «Давай каня і шаблю».

П. Р. Паповіч: А ён, Мікіта Сяргеевіч, падобны на Тараса Бульбу.

М. С. Хрушчоў: Так, падобны. Вельмі рад, ганаруся Вамі, таварыш Паповіч, Вамі ганарыцца увесь савецкі народ, ганарыцца Украіна. І не толькі ўкраінцы, але і рускія, усе народы Савецкага Саюза, усе сумленныя людзі зямлі, якія хочуць жыць у міры з усімі народамі. Яны ганарацца гэтым подзвігам таму, што значэнне яго не абмяжоўваецца нацыянальнымі рамкамі, ён выходзіць далёка за межы нацыянальных рамак і з'яўляецца подзвігам на карысць усіх народаў, на карысць міру і прагрэсу.

На касмадроме

Першы, другі, трэці віток «Усходу-3». На камандным пункце кіравання я чую голас з космасу. З-пад зорных вышынь гаворыць Андрыйя Нікалаеў.

А на касмадроме ўжо дзейнічае графік падрыхтоўкі палёту наступнага касманаўта. Павел Паповіч перасяліўся ўжо ў домік, які нядаўна пакінуў Андрыйя. Тут навінны: побач з партрэтамі Гагарына і Цітова — партрэт касманаўта-3 — Нікалаева. Быць на касмадроме партрэтнай галерэі!

Павел на перадкасмічным рэжыме, а яго меню ўжо чыста касмічнае: вітамінізаваны сок чорнай парэчкі ў вялікім тубе. Гэта посуд свету бязважкасці.

— Паспрабуйце, паспрабуйце, — разгортвае касманаўт пакет са сваім харчаваннем перад журналістамі...

Госці касманаўта вырашылі абмежавацца сокам. Смачна!

У гаспадара выдатны настрой. Дужы, загарэлы, малады. Але не ўсім падобны Павел на свайго таварыша, які ўжо зараз на арбіце. Павел — весяльчак. Аматар жарту, вобразнага слова...

— Мая ластавачка, — назваў Павел касмічную ракету, калі прыехаў падзякаваць людзям, якія рыхтавалі ракету і карабель да старту. — Упэўнены, — гаворыць ён «стартавікам», — што вы з усёй стараннасцю падрыхтавалі яе да палёту. Ведаю, ластавачка не падвядзе. Даю слова камуніста, а яно моцнае, вернае, што апраўдаю вашы спадзяванні: «Усход-4» і я выканаем цалкам зададзеную праграму. Да пабачэння, сябры!

Старшыня дзяржаўнай камісіі, галоўны канструктар, тэарэтык касманаўтыкі — усе, хто быў у гэтыя мінуты на пляцоўцы перад ракетай, горача апладзіруюць касманаўту-4...

Зноў на дошкі сабралася дзяржаўная камісія. Чуюцца ўжо знаёмыя словы кіраўнікоў службы:

— Гатова!

— І канструктару!

— Заўваг няма!

Рашэнне камісіі: карабель будзе стартваць сямні!

Да старту ёсць час. Мы, журналісты, ідем у цэнтр кіравання запускам ракеты.

Апускаемся пад зямлю, у магутнае бетоннае збудаванне. Калідоры. Дзверы, якія вядуць у пакой, дзе сапраўднае царства электронікі. У кожным пакоі — свая служба, свая падапечная сістэма ракеты. Аператары сядзяць ля табло, расквечаных лампачкамі, экранамі, якія свеціцца.

Самы вялікі, бадай, той пакой, дзе гаворыцца заповітнае для касманаўтаў слова: «Пад'ём!». Тут ля перыскопа стаіць начальнік стартвай каманды. Толькі праз опціку можна бачыць палізу ракету ў апошнія імгненні перад старта. Заглядаю ў акуляр — нібы побач узвышаецца цудоўная «ластавачка» чацвёртага касманаўта.

І на гэты раз касманаўт і сябры, якія яго праводзяць, прыехалі на старт з песняй, «В чуждэную даль зовёт!» — нясецца з аўтобуса, які спыняецца.

Павел Паповіч рапартавае старшыні дзяржаўнай камісіі:

— Да палёту гатовы!

Скончылася афіцыйная частка. Усе ўсміхаюцца... Старшыня дзяржаўнай камісіі рушыў на сустрэчу касманаўту...

— Здаровенкі булы! — смяецца, пахлопваючы па плячу касманаўта-украінца, старшыня.

— Да пабачэння! — у тон старшыні таксама жартоўна і з запалам адказвае Павел Паповіч.

Абдымкі, пацалункі. Разві-

тальныя словы касманаўта ўжо на пляцоўцы ліфта.

— «Ластавачка» панясе мяне ў космас... Я веру і ведаю, усё будзе добра. Да сустрэчы, сябры, на роднай зямлі!

Крыху пазней я чую касманаўта-4 ўжо на радыё. Ён уладкаваўся ў сваім караблі і гаворыць з Зямлёй. Зараз «зямля» — гэта Юрый Гагарын. Яму даручана сувязь з касманаўтам-4. Гагарын — гэта не толькі вопытны таварыш. Яму, члену партыйнага бюро адзінай у свеце арганізацыі камуністаў-касманаўтаў, даручыла бюро ў час палёту Паповіча абавязкі сакратара, таму што сакратар партбюро Павел Паповіч будзе ў ад'ездзе — у космасе.

Радзіё вядзе лёк часу. Адступілі ад цэла ракеты-насіцеля фермы. Яна серабрыцца на сонцы.

Аб'яўлена мінутная гатоўнасць...

Зноў, як і ўчора: дым, ракета, якая на імгненне павісла над стартвай пляцоўкай, асляпляльнае палымя, магутны гром рухавікоў...

Угору, угору! Карабель спышаецца туды, дзе вось ужо суткі лятае «Усход-3». Час, відаць, падумаць аб касмічным раскладзе!

Павел Паповіч радыруе:

— Выдатна. Усё ідзе выдатна!

Ён не чуе авацы, якая бушуе тут, на касмадроме. Але радасны яго голас. Ён шчаслівы, што палёт ідзе добра, што паспяхова выконвае заданне партыі і ўрада.

Так, іх цяпер двое ў космасе. Два савецкія чалавекі, два камуністы!

Нечакана новая бура захаплення праносіцца па касмадроме: атрымана радыё — «Усход-3» і «Усход-4» устанавілі паміж сабой сувязь. Андрыйя гаварыў з Паўлам! Паповіч адказаў Нікалаеву!

Першая вялікая падзея — два чалавекі вядуць размову ў космасе! Тысяча думак аб будучым нараджаецца ў галаве...

Журналісты спышаюцца да тэарэтыка касманаўтыкі. Пытанне да яго адно:

— Як вы расцэньваеце факт адначасовага палёту ў космасе двух савецкіх караблёў — «Усход-3» і «Усход-4»?

— Запуск у два дні двух касмічных караблёў, адзін за адным, — гаворыць тэарэтык касманаўтыкі, — перш за ўсё сведчыць аб тым, што ўся тэхніка, патрэбная для правядзення такіх палётаў, добра асвоена.

Палёт Германа Цітова да сучасных падзей быў непераўзыходным на працягласці. «Усход-3», на якім знаходзіцца лётчык-касманаўт Андрыйя Нікалаеў, перакруціў ужо гэту адлегласць. Гэты палёт паказвае, што ў нас ёсць «запасы» у сэнсе павелічэння працягласці касмічных палётаў.

Зараз у бліжнім космасе знаходзіцца, як я ўжо сказаў, два савецкія касмічныя караблі. Караблі ўстанавілі паміж сабой сувязь. У гэтым трэба бачыць важнае дасягненне тэхнікі. Яна адыграе вялікую ролю ў далейшым асваенні космасу, у прыватнасці пры сувязі паміж будучымі міжпланетнымі станцыямі.

Свет захапляўся, гаворачы — чалавек у космасе!

Свет захлынецца ад захаплення, даведаўшыся, што ў космасе людзі!

Г. АСТРАУМАЎ.

Пачатак у № 65 (650)

Гэты здымак двух нябесных братоў, капітанаў касмічных караблёў П. Паповіча і А. Нікалаева зроблен незадоўга да пачатку першага групавога палёту ў космас.

Т Р Ы У М Ф А Л Ь Н Ы касмічны палёт караблёў «Усход-3» і «Усход-4» завершан. Здавалася, пачалося нармальнае зямное жыццё. Але першы дзень адаптацыі касманаўтаў Андрыйя Нікалаева і Паўла Паповіча на зямлі праходзіў у «цяжкай абстаноўцы». Журналісты, фотарэпарцеры, кінааператары, карэспандэнты радыё — пытанні, пытанні, сотні пытанняў.

Пасля таго, як Андрыйя Нікалаеў і Павел Паповіч далажылі Мікіту Сяргеевічу Хрушчову аб заканчэнні палёту, насталі свабодныя мінуты.

— Цяпер вы завалодаеце героямі? — пытаюся я ў ўрача Андрэя Віктаравіча.

— Не, гляньце на іх.

Урач мае рацыю, мяркуючы па іх выглядзе, касманаўты зусім здаровыя, настрой у іх цудоўны. Хтосьці перадае касманаўтам пачку газет, захаваных для іх за ўвесь час палёту. Андрыйя Нікалаеў узяў нумар «Правды», перагарнуў яе і спыніўся на пісьме маці, апублікаваным у газеце.

— Трэба з'ездзіць да маці, — гаворыць ён. — У гэтым годзе мне не ўдалося пабыць у Шаршэлах.

Перагортвае нумары газет і Павел Паповіч. Яго цікавіць, як ацэнь-

ваецца палёт савецкіх касмічных караблёў у замежных краінах.

— Цяпер Амерыка — даганяй! — рэзюмуе касманаўт.

Кіраўнікі мясцовых партыйных і савецкіх арганізацый не могуць устаяць перад спакусай паказаць касманаўтам горад шахцёраў, які ўзнік, па сутнасці, за гады Савецкай улады. Гэты горад, які дае сонечны камень многім

вых даных атрымае карсмічная медыцына!

Урачы ўвозяць сваіх падалечных.

Праз некалькі гадзін мы зноў сустракаемся з медыкам.

— Ну, як?

— Выдатна, выдатна, — адказвае адзін з іх, — сэрца касманаўтаў працуе цудоўна, ціск крыві, дыханне, усё ў лепшай форме.

Урач, які першым аглядаў Андрыйя Ні-

калаева непасрэдна на месцы прызымлення, сказаў:

— Мяне ўразіла самавалоданне Андрыйя Рыгоровіча. Касманаўт выглядаў бадзёрым, усміхаўся. Ён быў такі спакойны, нібы і не лятаў у космас.

— А аб'ектыўныя даныя аб стане здароўя?

— Яны проста выдатныя.

...Раніцай новая сустрэча з касманаўтамі. Сёння на іх замест касмічнай вопраткі звычайнай форма ваенных лётчыкаў. Выглядаюць яны вельмі бадзёра, настрой прыўзняты, святочны. Ды і ці можа быць інакш?

— Цяпер у нас з Паўлам яшчэ адна пра-

фесія, — гаворыць Андрыйя Нікалаеў, паказваючы на шахцёрскую каску і руднічны ліхтарык. Гэтыя традыцыйныя атрыбуты шахцёрскай працы ўручаны касманаўтам ад імя карагандзінскіх шахцёраў.

Павел Раманавіч паказвае нам невялікі партрэткі Леніна, намалеваны на палатне.

— Партрэт Леніна быў са мной у космасе. Як быў бы шчаслівы Уладзімір Ільіч, калі б бачыў, што савецкія людзі будуць камунізм, паспяхова пакараюць Сусвет, што ўсё робіцца для шчаця людзей.

Нам паведамляюць, што касманаўты адпраўляюцца да новага пункта прызычэння. Неўзабаве мы ўсе збіраемся ў самалёце.

Самалёт прызымліўся ў пункце прызначэння. Ледзь толькі да самалёта падагналі трап, як па яго ступеньках наверх пабег першаадкрывальнік космасу Юрый Гагарын. Насустрэч яму выйшлі Андрыйя Нікалаеў, Павел Паповіч і Герман Цітоў. Сардэчныя абдымкі, пацалункі.

— Віншую, віншую вас, мае сябры! У нашым палку прыбыло! — усклікае Юрый Гагарын. — Цяпер нас ужо чацвёрта.

А. РАМАНАЎ.

МІНСК — ЛЕНІНГРАД — ХЕЛЬСІНКИ

Быў ранні час, але на вакзале ўжо сабраліся дзеці — школьнікі Мінска. З вялікімі букетами кветак яны прыйшлі праводзіць сваіх юных землякоў з-за мяжы. Да плошчы падкаціў жоўта-карычневый аўтобус. З яго вышлі бельгійскія і фінскія хлопчыкі і дзяўчынкі і адразу ж трапілі ў абдымкі беларускіх сяброў. Ім дораць кветкі, сувеніры, фатаграфіі, усё новае і новае адрасы.

— Памятайце пра нас! — гавораць беларускія піянеры. — Маўдзіце дружбу, якая нарадзілася ў Крыжоўцы.

— Дні, праведзеныя з вамі, не забудзем ніколі. — як бы за ўсіх гаворыць Поля Гаманова, дзяўчынка з Льежа.

Апошнія минуты развітання, і поезд Брэст—Ленінград накіроўваецца на поўнач. Праз газіну паедуць і бельгійцы, везучы з сабой самыя лепшыя ўспаміны аб Беларусі, аб цудоўным горадзе Мінску, дзе яны пабачылі нямаля цікавага. Гэта ж нашы юныя зарубежныя сябры Моніка Кастылёва, Ліда Мацюхіна, Нора Іванова, Бертран Дзяругін гаварылі аб тым вялікім уражанні, якое зрабіла на іх беларуская сталіца. Яны наведвалі Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт імя У. І. Леніна — старэйшую навучальную ўстанову рэспублікі, дзіцячую чыгунку, Палац культуры прафсаюзаў. А колькі было цікавых сустрэч і знаёмстваў. Усё гэта не магло не пакінуць глыбокага следу ў сэрцах нашых юных сяброў.

— Паглядзіце, Клаўдзія Сямёнаўна, колькі падарункаў надарылі нам беларускія дзеці, — і дзяўчынка стала паказваць іх. Тут былі забаўныя цацкі, плацінкі, кнігі, паштоўкі, дзесяткі розных значкоў...

— Усё гэта мы прывязем дадому і будзем берагчы, як самы

— Відаць па вас. Усе вы добра паправіліся, загарэлі, — сказала А. І. Кудашова. — А ты задаволены, Сяргей? — звярнулася яна да пляменніка.

— Вельмі. У Беларусі такая цудоўная прырода, і такія ветлівыя, ласкавыя людзі, — адказаў хлопчык.

Фінскія школьнікі на Дварцовай плошчы ў Ленінградзе.

дарагі ўспамін, — сказала Іра Павалаява.

...Калі цягнік спыніўся на Віцебскім вакзале ў Ленінградзе, блізлася раніца. Набліжаўся новы працоўны дзень горада-героя, горада-прадаўніка. Юных падарожнікаў сустрэлі прадстаўнікі Ленінградскага абкома камсамола, сваякі, якія жывуць у Ленінградзе. Пабачыў Сяргея Варлачова прыйшла яго

Падарыў аўтобус, і фінскія рэбят павезлі на экскурсію па гораду-прыгажуну, які раскінуўся на берагах Нявы.

Вуліцы і плошчы Ленінграда — гэта жывы летапіс слаўных падзей: тут кожны камень — гісторыя, амаль кожны дом — помнік.

Вось аўтобус спыніўся ля Кіраўскага маста. Якія яны непаўторныя па сваёй прыгажосці, масты Ленінграда! У горадзе іх некалькі сот. Доўгія і кароткія, шырокія і вузкія, каменныя і чыгуначныя, яны павіслі над шырокай Нявой і ціхімі каналамі, над спакойнай Фантанкай і звілістай Мойкай. Дзеці выходзяць з аўтобуса і любуюцца рэдкай па прыгажосці панармай, якая адкрываецца з узбярэжнай Нявы. Над прасторам ракі ззяе шпіль Петрапаўлаўскай крэпасці, рады стройных калон, якія ўпрыгожваюць шматлікія палацы, адлюстроўваюцца ў вадзе.

— Гэтай карцінай можна любвацца гадзінамі, — гаворыць заўсёды задумлівы Бора Пурунен.

Аўтобус вязе рэбят далей. Яны праезджаюць міма маленькага доміка Пятра Першага, пабудаванага яшчэ ў першыя месяцы заснавання Пецярбурга, міма маўклівага Летняга саду, у якім знаходзіцца Летні Палац Пятра Першага. Цяпер Летні сад — любімае месца адпачынку ленінградцаў.

Няма такога месца ў горадзе, дзе б ні было помнікаў Вялікага Кастрычніка. На розных вуліцах мноства дамоў адзначана

мемарыяльнымі дошкамі, якія ўваскрашаюць у памяці гераічныя старонкі гісторыі. На Узбярэжнай Чырвонага Флоту, за мосцікам лейтэнанта Шміда, супраць старадаўняга асабняка, дзе размяшчаецца музей гісторыі Ленінграда, стаіць невялікі ружовы камень-стала. На ім — рэльефнае адлюстраванне баявога карабля, назву якога ведае ўвесь свет. Гэты камень пастаўлен супраць таго месца, адкуль у асенні вечар 1917 года прагучаў гістарычны выстрал «Аўроры», рэха якога адгукнулася ва ўсім свеце. Некалькі вышэй па цячэнню, ля будынка Нахімаўскага вучылішча, стаў на вечную стаянку і сам легендарны крэйсер. Доўга і ўважліва глядзелі на «Аўрору» фінскія піянеры.

— Хочацца назаўсёды запомніць яе абрысы, — гаворыць Коля Лук'янаў.

Дварцовая плошча — нямы сведка важнейшых гістарычных падзей. Пасля Вялікага Кастрычніка яна стала месцам парадаў і дэманстрацый працоўных Ленінграда. У дні свят ля Зімовага Палаца па плошчы праходзяць сотні тысяч дэманстрантаў, з гонарам ступаючы па тых месцах, дзе іх бацькі і дзеды кроўю заваўвалі волю для наступных пакаленняў.

— Мне давялося быць у многіх гарадах, — гаворыць Клаўдзія Сямёнаўна Астрова. — Але наўрад ці можна знайсці ў светнай архітэктуры хаця б некалькі плошчаў, якія маглі б параўнацца з ленінградскай Дварцовай. Калі трапляеш на гэтую плошчу, спачатку цяжка ўявіць сабе, што тут больш за ўсё за-

дзілі позірк з аднаго архітэктурнага помніка на другі.

Ім расказваюць аб тым, што ў 1955 годзе адбылося ўрачыстае адкрыццё Ленінградскага метрапалітэна імя Уладзіміра Ільіча Леніна.

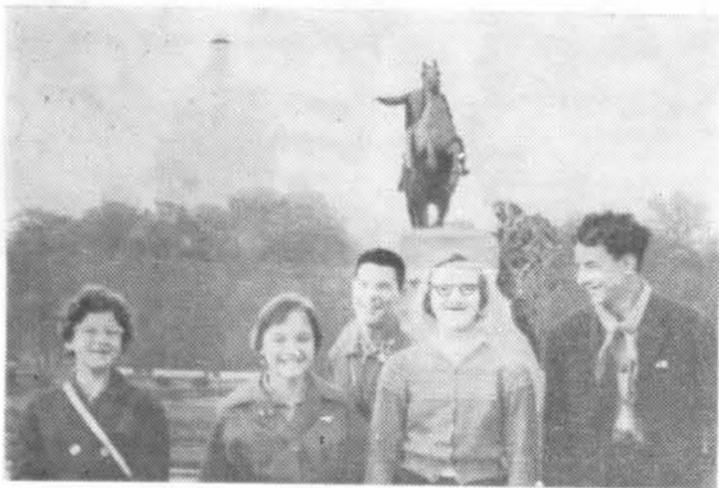
— Добра было б пракаціцца ў метро, — гаворыць Коля Лук'янаў. — Мы ж ніколі яго нават і не бачылі. У Хельсінкі метро няма.

Просьба рэбят тэрмінова выконваецца. Імклівы цягнік вязе іх. Дзеці выходзяць на кожнай станцыі. Яны любуюцца цудоўнымі падземнымі гранітнымі станцыямі: плошча Леніна, Чарнышэўская, плошча Паўстання, Уладзімірская, Пушкінская... Адна лепшая за другую.

...Смольныя. Дзеці ўважліва слухаюць аб тым, што 25 кастрычніка 1917 года, калі ў цэнтры Ленінграда ішлі бай за ўзяцце Зімнага Палаца, у белакалоннай актавай зале Смольнага адкрыўся II Усерасійскі з'езд Саветаў. Пад гом авачыі на з'ездзе быў створаны першы ў гісторыі рабоча-сялянскі ўрад — Савет Народных Камісараў на чале з У. І. Леніным і прыняты першыя дэкрэты Саветскай улады — аб міры і зямлі.

...Піянеры з Фінляндыі развіталіся з авечным славай Ленінградам у той час, калі ў горадзе пачаўся працоўны дзень. Вуліцы запоўнілі тысячы людзей, па шырокіх магістралях пабеглі, абганяючы адзін аднаго, тралейбусы, аўтобусы, легкавыя аўтамабілі...

Паравозны гудок. Цягнік павольна набірае хуткасць. Наперадзе — Хельсінкі.

Плошча дзекабрыстаў. Дзеці сфатаграфаваліся ля Меднага конніка — помніка Пятру Першаму.

...Фінскія дзеці размясціліся ў трох купэ вагона. Спачатку ехалі моўчкі, успамінаючы так хутка праліцеўшы цудоўны час на бацькоўскай зямлі. Усім было сумна і не хацелася развітвацца з краем, які стаў для ўсіх дарагім. Таня Дзянісава запрасіла ў купэ сваю кіраўніцу К. С. Астрова.

дэтка Ганна Іванаўна Кудашова. Алена Аляксееўна Багалюбава прынесла падарункі сваёй пляменніцы Ірачыцы Павалаявай.

— Як адпачылі, рэбяткі? — запытала А. А. Багалюбава.

— Цудоўна, — адказалі дзеці.

Марсавы поле. Тут у лістападзе 1957 года, калі саветскі народ адзначаў саракагоддзе Вялікага Кастрычніка, ля магіл герояў рэвалюцыі быў запалены вечны агонь. Моўчкі стаялі тут некалькі минут юныя госці Ленінграда.

хапляе: ці здзіўляючае адчуванне размаху і шырыні, ці рэдкая гармонія ўсіх будынкаў, ці прыгажосць якога-небудзь асобнага збудавання.

З захапленнем дзеці пераво-

— Да пабачэння! Да новай сустрэчы! — гэтыя словы паўтаралі ўсе нашы новыя, добрыя, юныя сябры з Фінляндыі.

Г. ПАРОМЧЫК.

Блізкія, родныя мовы

Дорогая редакция, извините, что я слабо грамотный по-нашему, белорусскому языку, так как я выехал в Америку в 1914 году из Кобринского уезда и школы белорусской не проходил. Два года тому назад я побывал в СССР вместе с другими и много чего видел. Теперь встречаюсь частенько с белорусами, новыми эмигрантами, которые получают свои газеты, где говорится, что в Белоруссии идет руссификация, это значит, все там по-русски, даже маленьких деток учат по-русски. Я с ними воюю, но в последнюю неделю после молебна некий Василевич из Слонима дал мне газету «Голос Радзімы» № 46 за этот год, которая меня сбита с толку. Там вами подан снимок из школы в Столине, где маленькая девочка из первого класса пишет первое слово «Мир» не по-нашему, а по-русски. Я понял, что Вы по-нашему печатаете только для эмигрантов, чтобы показать, будто на родине все по-нашему, а в действительности все там по-русски. Что я мог сказать самому Василевичу и другим в нашем разговоре? Ничего, потому что Ваш снимок в их руках был хорошим доводом. Поэтому прошу Вас, дорогие соотечественники, напишите в Вашей газете, как есть с нашим языком в школе. Этот вопрос интересует многих.

Роман СЛИНКО.

мастацтва», «Настаўніцкая газета», «Піянерская праўда», «Фізікультурнік Беларусі», «Мінская праўда», часопісаў «Беларусь», «Бярозка», «Воля», «Вясёлка» і іншых выданняў на беларускай мове. У тых жа кіёсках Вы маглі б купіць беларускую кніжку. Адным словам, Вы павінны былі пераканацца, што «Голас Радзімы» не з'яўляецца адзінай беларускай газетай. Дарэчы, мы вышлем Вам на экзэмпляр ўсіх гэтых газет і часопісаў і Вы зможаце паказаць іх таму самаму Василевичу са Слоніма і ўсім тым, хто сцвярджае, што нібы толькі для эміграцыі мы выдаем газету на беларускай мове.

Калі б, будучы ў Беларусі, Вы пацікавіліся, на якой мове вучаць дзяцей, Вы б зайшлі ў школу і трапілі або ў беларускую або ў рускую. А калі б Вы жылі ў Беларусі, Вы б маглі паслаць вучыцца сваіх дзяцей у тую школу, у якую Вы хочаце: у рускую ці беларускую.

Слова «Мір» дзяўчынка на

здымку, змешчаным у нашай газеце, напісала на рускай мове. У якой школе яна вучыцца, мы не ведаем. Можна, у рускай, а можна, у беларускай, дзе ў гэты час быў урок рускай мовы. Рускую мову вывучаюць у многіх краінах свету, у тым ліку і ў той краіне, дзе Вы жывяце. Для беларусаў руская мова найбольш блізкая з усіх моў, і яе ў Беларусі ўсе вывучаюць ахвотна, бо хочучь чытаць багатую рускую літаратуру, літаратуру Пушкіна і Маякоўскага, Талстога і Горькага, Чэхова і Шолахава.

Вы пішаце: «Маленькая девочка из первого класса пишет первое слово «мир» не по-нашему, а по-русски». А вы на якой мове напісалі да нас пісьмо, якое мы змяшчаем вышэй? Відаць, на сваёй, калі Вы інакш не ведаеце. Мы Вас не прымушам пісаць. Вы пісалі нам самі, добраахвотна на такой мове, на якой хацелі. Вось так і ў Беларусі ніхто нікога не прымушае: хочаш вучыцца на беларускай мове, калі ласка, да тваіх паслуг школы, бібліятэкі,

Пішучы

З МАЯКІ...

театры, універсітэт. Хочаш вучыцца па-руску, ідзі вучыцца, ёсць рускія школы. Напішам пісьмо на украінскай мове, нават па-татарску. — пішы, тваё пісьмо, просьбу, скаргу працягаюць на любой мове. А калі хто з Беларусі прыедзе ў Маскву і будзе гаварыць па-беларуску, то яго таксама зразумюць. Бо руская і беларуская мова блізкія, родныя.

НАШ АДРАС

Мінск, Ленінскі праспект, 77. Дом друку. Рэдакцыя газеты «Голас Радзімы».

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.

АД РЕДАКЦЫІ:

Калі Вы, паважаны зямляк, сапраўды былі нядаўна ў Беларусі, то, ходзячы па вуліцах Мінска ці іншых гарадоў, не маглі не бачыць шыльдаў на ма-

газінах на беларускай мове, па-парос, цукерак з беларускімі надпісамі. У кіёсках вы не маглі не бачыць такіх газет, як «Звязда», «Калгасная праўда», «Чырвоная змена», «Літаратура і